

Троянски манастир „Успение Богородично“

Сряда, 13 Януари 2021

Троянски манастир „Успение Богородично“

Троянският манастир "Успение Богородично" е не само най-големият старопланински манастир, но и трето по големина духовно средище в България (след Бачковския и Рилския манастири). Още през 1830 г. той е обявен за ставропигиален т.е. за подчинен пряко на Патриаршията, а не на местния владика, като запазва статута си и до днес.

Манастирският комплекс е разположен на живописния бряг на река Черни Осъм до с. Орешак, на 10 км. от град Троян. До манастира има удобен автобусен транспорт на всеки час.

Манастирската летопис на Троянската света обител свидетелства, че е построен през 1600 г. Още със създаването на манастира се построява и малка дървена църква "Рождество Пресветая Богородици". Около 1780 година тази църква е преустроена в каменна, а при игумена Паисий (1785- 1817) отново е разширена.

През 1835 година се издига нов храм в манастира - църквата "Успение Пресветая Богородици".

Троянският манастир е бил огнище на българска просвета и книжнина. Тук през 1765 г. е открито първото монашеско училище, а през 1869 г. то прераства в светско, в което са се учили децата от

близките села.

През 1871 г. Васил Левски основава в манастира първия в страната монашески революционен комитет.

Стенописна украса на манастирската църква е дело на известния възрожденски художник Захари Зограф. Със своята архитектура, дърворезби и художествена украса (икони, стенописи) манастирът оказва влияние върху развитието на занаятите в Троян и Троянско – грънчарство, дърворезба.

Троянският манастир, освен като религиозно-просветно и бунтовно огнище, е известен и с развито си земеделие, животновъдство и особено овощарство и по-специално сливовата култура. Братята монаси произвеждали сливова ракия със завидно качество. През 1894 г. те участват с ракия – собствено производство, в Анверската изложба (Белгия) и са отличени с бронзов медал и диплом.

При избухването на Априлското въстание в манастира е разкрит команден пункт на воеводите Панайот Волов, Георги Икономов и Тома Хитров. И до днес е запазена в автентичния си вид килията, в която са обсъждани революционните дела. По време на Руско-Турската освободителна война отец Макарий трансформира комплекса в лазарет за руските войници.

Друг архитектурен паметник в Троянския манастир е кулата – камбанария издигната през 1865 г. от майстор Иван от с. Млечево. С декоративно монументална живопис са били покрити стените отвън. Тук първият троянски зограф Печо х. Найденов изписва интересни орнаментални композиции, фигури на архангели и светци-стълпници през 1865 г.

Заслужава да бъде разгледан и параклисът „Голгота“, който се намира на първия етаж на кулата-камбанария. То е наскоро обновен и украсен с много популярната през Първото и Второто българско царство, но малко употребявана в наши дни, мозаечна техника.

Днес в манастирската църква, се намира гробът на последния български патриарх Максим (1914-2012). По изрично негово желание, той е погребан в любимата си Троянската обител - мястото, в което е прекарал послушническите си години.

Освен интересна архитектура и ценни стенописи, в музейната колекция на Троянския манастир могат да бъдат видени и много интересни и необичайни предмети на приложните изкуства и занаятите (сребърна обковка на евангелие, великолепен потир, изработен в 1773 г. от майстор Генчо, сребърна мощехранителница от 19 в.) ценни книжовни паметници и дори пафти, подарени от Райна Княгиня. В манастира могат да бъдат посетени и стаята на Цар Борис III, както и троянска битова стая, съхранила атмосферата от преди 140 години.

На 15 август - Успение Богородично, когато е храмовият празник на манастира, в селото се стичат хиляди поклонници от страната и чужбина. По същото време край стените на манастира се провежда и голям занаятчийски панаир с повече от 150 годишна история.

Входът за посетители в манастира е безплатен, като съществува и възможност за отсядане в него.

Контакти за връзка с Троянския манастир: тел. 06952 24 80 и 0899635253.